

5 gr. SŁOWO 5 gr. CZĘSTOCHOWSKIE

Dziennik polityczny, społeczny i literacki, poświęcony sprawom miasta Częstochowy i powiatu.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. N. Marji Panny Nr. 32. Tel. 30.

REDAKTOR PRZYJMUJE codziennie od godziny 10 — 11 i 15 — 16.

Rok II.

Sobota 12-go marca 1932 roku.

Nr. 59.

Z komisji sejmowych.

Wniosek o nieufności dla v-marszałka Cara odrzucono.

WARSZAWA. Na wstępie wczorajszych obrad komisji prawniczej Sejmu, na której miał nastąpić przedział referatów, a między innymi referatu o projekcie ustawy o pełnomocnictwach dla Prezydenta Rzeczypospolitej, zabrał głos pos. St. Stroński (Kl. Nar.) i zastrzegł się przeciw wyznaczeniu przez przewodniczącego, pos. Cara, na referenta tej ustawy posła Paschalskiego, pomimo, że nie było jeszcze wyboru sprawozdawcy.

Pos. Stroński zgłosił wniosek o votum nieufności dla przewodniczącego vice-marszałka Cara.

Po tem oświadczeniu przewodniczący zarządził 10-minutową przerwę, po której poseł Podolski (BB) m. in. świadczył, że prowizoryczne wyznaczenie referenta przez przewodniczącego było już nieraz praktykowane. Jako członek komisji regulaminowej zetknął się mowa z tą praktyką w ubiegłej kadencji, kiedy przewodniczącym jej był poseł Lieberman.

Wówczas stosowano ten tryb i nie wywołało to specjalnego sprzeciwu.

Przewodniczący, pos. Car zaproponował uzupełnienie porządku dziennego przez wniosek pos. Strońskiego.

Propozycję tę przyjęto, wicemarszałek Car zaś ustąpił przewodnictwo komisji pos. Paschalskiemu.

Wniosek nieufności dla p. Cara odrzucono.

Opozycja zgłosiła w związku z ustawą o pełnomocnictwach wnioski demonstracyjne, które w głosowaniu odrzucono, a na referenta ustawy o pełnomocnictwach wybrano posła Paschalskiego (BB).

Samorząd terytorjalny

w komisji konstytucyjnej Sejmu.

WARSZAWA. Na wczorajszym posiedzeniu komisja konstytucyjna Sejmu wysłuchała referatu pos. Ducha (B.B.) o samorządzie terytorjalnym. W konkluzji referent wysunął tezy następujące: Województwa, powiaty i gminy będą równocześnie jednostkami samorządu terytorjalnego. Jednostki samorządowe posiadają osobowość publiczno-prawną i władne są wydawać w zakresie określonym ustawami państwowymi, normy ogólne w formie rozporządzeń i statutów, oraz normy indywidualne w formie zarządzeń i orzeczeń. Ustawy państwowe mogą ponadto przekazać jednostkom samorządu wojewódzkiego, prawo wydawania ustaw z zakresu administracji miejscowej, a zwłaszcza z zakresu gospodarstwa, higieny, kultury i opieki społecznej. Ustawy, uchwalone przez samorząd podlegać będą sankcji Prezydenta Rzeczypospolitej. Ustawy te mogą być uchylone i zmieniane przez ustawy państwowe.

Prawo stanowienia w sprawach, należących do zakresu działania samorządu, przysługuje z reguły obieralnemu. Ustawa może przewidzieć udział w tych radach pewnej liczby członków, nie pochodzących z wyboru, która nie może jednak przekroczyć jednej trzeciej ogólnej liczby członków.

Czynności wykonawcze samorządu wojewódzkiego i powiatowego należą do organów, utworzonych na zasadzie zespolenia kolegów, obieranych przez

S. P.

Władysław Opieliński

PORUCZNIK 27 P. P.

zmarł w dn. 10 marca 1932 r., przeżywszy lat 32.

Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Aleja Wolności Nr 23 do kościoła garnizonowego, a następnie na cmentarz na Kulach nastąpi w dniu 12 marca b.r. o godzinie 15-tej

Nabożeństwo żałobne zostanie odprawione w dniu 14 b m o godzinie 10-ej w kościele garnizonowym.

O powyższem zawiadamia

KORPUS OFICERSKI 27 P. P.

Pogrzeb wielkiego kapłana-patrioty.

Wspaniała manifestacja żałobna.

WILNO. Od wczesnego ranka plac przed bazyliką archikatedralną zalały nieprzejrzałe tłumy publiczności delegacji ze sztandarami, przybyłe, aby oddać ostatni hołd zmarłemu s. p. J. E. ks. biskupowi Bandurskiemu. Uroczystości żałobne rozpoczęły się o godz. 10-ej.

Kilka minut po 10-ej na placu zjawił się P. Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie p. premiera Prystora, prezesa W. Sławka, członków rządu, przedstawicieli Izby ustawodawczej, władz. Na powitanie Głowy Państwa rozległy się tony hymnu narodowego.

W imieniu rządu zabrał głos minister oświaty p. Janusz Jędrzejewicz, który nakreślił sylwetkę świetlanej postaci Zmarłego. On w czasach niewoli jeszcze przewidział, że wskrzeszenie Polski może być wynikiem tylko czynu orężnego. On przewidział i odczuł dziejową rolę wielkiego człowieka, który miał się stać Wodzem i Wskrzesicielem naszej Ojczyzny. Stał się kapłanem-żołnierzem, którego pamięta i bracia legionowa i później żołnierze niepodległej Rzeczypospolitej. Był wszędzie, gdzie lała się krew żołnierza polskiego, był mu przewodnikiem, przyjacielem, ojcem duchowym.

PRZED ZMIANĄ GABINETU?

Możliwość przesunięć na poszczególnych stanowiskach w rządzie.

WARSZAWA. Od dłuższego czasu będąca tematem wielu pogłosek rekonstrukcja gabinetu zdaje się obecnie nie ulegać wątpliwości i spodziewać się jej należy w połowie przyszłego miesiąca.

Pogłoski o ewentualnem przechyleniu steru rządów w kierunku bardziej kompromisowym nie znajdują potwierdzenia w realnych faktach ani w rozmowach czynników decydujących.

Następcą premiera Prystora ma być

albo min. Pieracki, albo prez. Sławek, wobec czego bardziej zasadniczych zmian w kierunku i taktyce rządu nie należy się spodziewać.

Zdaje się nie ulegać wątpliwości sprawa dymisji min. Pracy i Opieki Społecznej, gen. Hubickiego i min. Przemysłu i Handlu, gen. Zarzyckiego. Mówi się uporczywie o ewentualnem powołaniu min. Matuszewskiego na stanowisko wice-premiera do spraw gospodarczych. Gdyby tak miało być w rzeczywistości — było by to posu-

niecie, które życie gospodarcze przyjęłoby z zadowoleniem, bowiem min. Matuszewski dał się poznać jako polityk trzeźwy, realnie oceniający sytuację gospodarczą i energicznie zabierający się do walki z trudnościami. Energji, trzeźwej oceny sytuacji i konsekwencji w postępowaniu należałoby sobie życzyć w odniesieniu do przyszłych ministrów przemysłu i handlu oraz rolnictwa. Są to dziś może najważniejsze resorty. Minister przemysłu i handlu musiałby znaleźć w sobie dość energii do walki z kartelami i cenami kartelowymi, minister zaś rolnictwa musiałby bliżej wniknąć w tragiczną sytuację naszego rolnictwa i znaleźć sposoby realnego i istotnego przyjscia mu z pomocą, czego dotąd nie może ono doczekać się.

W końcu należy zanotować fakt istnienia projektów likwidacji Min. Reform Rolnych i Min. Robót Publicznych, co byłoby dowodem, że w rządzie biorą górę nastroje kryzysowe. Pogłoski o likwidacji Min. Pracy i Opieki Społecznej zdaje się nie mieć głębszych podstaw.

Na sobotę rano wyznaczone zostało posiedzenie plenarne klubu parlamentarnego BBWR. Porządek obrad narazie nie został jeszcze posłom zakomunikowany.

Góral chciał otruć Witosa.

Wielka sensacja w Warszawie i Krakowie.

WARSZAWA. Duże wrażenie w Warszawie i Krakowie wywołała tajemnicza afera dookoła osoby Wincentego Witosa, na którego życie miano planować zamach. Szczegóły afery są następujące:

Przed kilku dniami redaktor naczelny pisma ludowego w Warszawie „Gospodarz Polski” poseł Feliks Gwiżdż otrzymał od jednego z górali wsi Spytkowice na Podhalu tajemniczy list, w którym piszący ofiaruje się zgładzić prez. Wincentego Witosa flaszka zatrutego miodu, motywując swój czyn ten tem, że lepiej, żeby jeden zginął, niżeli miałby doprowadzić do klęski ogólnej, przyczem dodał, że sposób przyrządzenia trucizny i zamach wykona on sam i nie chce za to pieniędzy.

List ten odesłał poseł Gwiżdż naczelnikowi wydziału bezpieczeństwa w Krakowie p. Rogowskiemu, który natychmiast wszczął dochodzenia.

Przedewszystkiem nac. Rogowski, korzystając z pobytu Witosa w Krakowie, poinformował go osobiście o treści listu, oraz o zamiarze wdrożenia dochodzeń karnych przeciwko autorowi listu.

Równocześnie przestrzegając Witosa przed wspomnianym osobnikiem i przed przyjmowaniem podejrzanych podarunków.

Witos podziękował nac. Rogowskiemu i oświadczył, że w razie potrzeby przyłączy się do postępowania karnego. Sprawę skierowano do prokuratury, która przeciw autorowi listu wdrożyła dochodzenia.

Szczegóły dochodzeń trzymane są w tajemnicy.

Nie zapominajcie o bezrobotnych!!!

Zwycięstwo Polski nad Niemcami na Konferencji Rozbrojeniowej.

GENEWA. Wczoraj zebrała się po raz pierwszy komisja wydatków wojskowych. Na wniosek kierownika grupy polskiej, min. Modzelewskiego, postanowiono upoważnić prezydium komisji do przedstawienia szczegółowego programu prac w ramach raportu eksportów budżetowych, sporządzonego w r. 1931.

Prześladowanie Polaków w Prusach.

HRÓLEWIEC. Ludność polska w Prusach wschodnich jest do głębi poruszona nowym zarządzeniem kurji biskupiej w Fromborku, które godzi w jej prawa.

Zarządzenie to znosi polskie nabożeństwa w kościele w Szumie, który jest jednym z powiatów najliczniej zamieszkałych przez ludność polską. Większość parafian sztumskich jest narodowości polskiej.

Należy zauważyć, że dotychczas ludność polska korespondowała z kapitułą w Fromborku zwykle w języku polskim i że język polski jest dobrze znany zarówno samemu biskupowi Warmińskiemu jak i innym duchownym w Fromborku.

Z różnych stron w kilku wierszach.

Prof. Jan Lauber, przybyły z Wiednia, objął katedrę okulistyczną na wydziale medycznym Uniwersytetu Warszawskiego. Pod jego kierownictwem dokonano przebudowy i urządzenia kliniki okulistycznej w szpitalu Dz. Juzus.

Podczas rozsadzania skał, w miejscowości Iglava na Morawach, większy blok ściany przedwcześnie oderwał się, przytłaczając grupę robotników. Trzej ponieśli śmierć na miejscu, czwarty dotkliwie obrażenia.

Pod Tokio pociąg podmiejski wpadł na tłum: 6 osób zabitych, 20 ranionych.

ARTUR MILLS.

Przedruk wzbroniony.

APASZKA

POWIEŚĆ. 35)

Przekład autoryzowany z angielskiego.

Ledwie się dzwignął z fotelu, żeby się z nią przywitać.

O ile się nie ruszam, jest mi dobrze — rzekł. — Ale najmniejsze poruszenie przyprawia mnie o tortury.

Meriel wyraziła wątpliwość, czy wobec tego będzie mógł zasiać do obiadu z innymi gośćmi.

Nie. Nie mogą się wyrzec pani urodzinowej uczty — rzekł Pont Le Bec, usiłując się wyprostować, ale ta próba galanterji przyprawiła go o nowy atak bólu.

Może pan zje obiad w swoim pokoju? Może potem zrobi się panu lepiej?

Może pani ma rację. Ale nie — Pont Le Bec potrząsnął głową. — Przecież dziś będzie na stole wazon Minga, a ja specjalnie się na to cieszyłem.

Poproszę męża, żeby go panu teraz pokazał. Czy mógłby pan przejść do jego gabinetu? On nie chciałby pokazywać tego wszystkim. Chce, żeby goście mieli niespodziankę.

Pont Le Bec zaprotestował grzecznie, że nie chciałby robić kłopotu, ale w końcu się zgodził. Meriel od ubie-

DŹWIĘKOWY TEATR „ODEON“ II-GA ALEJA 27. Od dziś i dni następnych. — Teatr i kino na ekranie. FILM CAŁKOWICIE MÓWIONY PO POLSKU. GŁOS SERCA. Wzruszający dramat emigrancki polskiej na obczyźnie. W rolach głównych: Janina Romanówna, Aleksander Żabczyński, Wiktor Biegański, Zofja Grabowska i inni.

Koniec wojny chińsko-japońskiej?

Morderstwa polityczne w Japonii. Japonia nie chce paktu z Sowietami;

PARYŻ. — Głównodowodzący wojskami japońskimi w Szanghaju, gen. Schirokawa, udzielił specjalnemu korespondentowi „Petit Parisien” wywiadu, w którym stwierdził, że wojna chińsko-japońska powinna być uważana za zakończoną. Głos mają obecnie dyplomaci. Na froncie panuje zupełny spokój i tylko w niektórych punktach odbywają się utarczki patroli.

Tajemniczy „Związek śmierci.”

LONDYN. — „Times” zamieszcza rewelacyjne doniesienie swego korespondenta z Tokio o podłożu ostatnich morderstw politycznych w Japonii. Korespondent twierdzi, że władze japońskie wpadły na trop rozgałęzionej tajnej organizacji politycznej, która nosi nazwę „Związek śmierci”.

poznali się na konferencji londyńskiej i po stwierdzeniu wspólności poglądów, założyli związek. Lotnik ten zginął w walkach pod Szanghajem. W 4 dni później jeden z członków organizacji zamordował b. ministra finansów Inuye, a w miesiąc potem zginął z rąk tej samej organizacji baron Takuma Dan.

Japoni wystarczy pakt Kelloga

TOKIO. — Urzędowe koła japońskie w dalszym ciągu stoją na stanowisku, iż zawarcie sowiecko-japońskie go paktu nieagresji jest zbyt dalekie. Ostatnie wystąpienia prasy sowieckiej która czyniła Japonii zarzuty z powodu odrzucenia propozycji sowieckiej w sprawie zawarcia paktu nieagresji, nie wywołały w kołach politycznych prawie żadnego wrażenia.

Czyżby nowa wojna?

GENEWA. — Na żądanie delegata chińskiego Yena, sekretarjat generalny Ligi Narodów ogłasza telegram wiceprejera chińskiego Soonga, który, powołując się na wywiad, udzielony przez generała japońskiego Szirokawa, oświadcza, że jest oczywiście, iż Japonia przygotowuje nowe wyprawy wojskowe. W inkryminowanym wywiadzie generał japoński miał oświadczyć, że istnieje niebezpieczeństwo niepokojów w okolicach Pekinu i Tien Tsinu i że Japonia musi być gotowa do obrony obywateli i mienia japońskiego w tej strefie.

głego wieczora nie rozmawiała z mężem. Tyle tylko, że zamienili ze sobą kilka formalnych uwag, odnoszących się do gości. Wiedziała, że nie byłby zadowolony, gdyby go poprosiła o pokazanie wazonu Dukayne'owi w obecności gości, bo wtedy wszyscy chcieliby zobaczyć, a zaczepienie go w cztery oczy wymagało odwagi, zwłaszcza, że chodziło o poproszenie go o grzeczność. Ale musiała się zdobyć na tę odwagę ze względu na gościa. Henryk przechodził właśnie przez hall. Pobiegła za nim i zatrzymała go jeszcze przed drzwiami jadalni.

Dukayne będzie jadł obiad w swoim pokoju. Może potem zejdzie, ale chwilowo czuje się tak źle, że nie mógłby zasiać do stołu. Jest bardzo zmartwiony, bo chciałby zobaczyć wazon Minga i nie będzie mógł. Powiedziałem mu, że może mugo pokażesz oddzielnie.

Henryk zawahał się. Za parę godzin zamierzał rozprawić się z żoną. Lepiej więc było nie drażnić jej przed czasem, boby powiedziała, że to on szuka zaczepki.

Dobrze. Niech przyjdzie do gabinetu. Narazie nie mów mu nic. Najprzód otworzę drzwi skarbcza i potem go poproszę.

Meriel powróciła do Pont Le Bec'a. — Wszystko dobrze. Zgodził się. Poszedł na górę otworzyć skarbiec. Zaraz pana poprosi.

A więc do skarbcza wchodzi się z

pokoju na górę! Chociaż naturalnie nie miało to znaczenia. Nie zamierzał się wamiywać. Myśl, że ma zobaczyć cenny wazon, przejęła go drżeniem. Możeby tak skorzystał z okazji! Ale nie. Lepiej nie ryzykować. Plan był ułożony i głupio by było psuć go przedwczesnym posunięciem. Z drzwi wyszedł Henryk.

Przykro mi, że pan nie może zasiać z nami do obiadu.

Pont Le Bec poruszył się z trudem na fotelu.

I mnie szalenie przykro.

Żona mówiła mi, że pan chciałby zobaczyć wazon Minga. Czy zdoła pan dojść do mego gabinetu?

Pont Le Bec zaczął wstawać, a Henryk szepnął mu do ucha:

Nie chciałbym, żeby się inni dowiedzieli. Pan rozumie.

Pont Le Bec skinął głową.

Weszli do gabinetu. Drzwi skarbcza były otwarte. Henryk zabezpieczył je stalowym klinem i poszedł otworzyć kasę. Pont Le Bec nie spuszczał z niego oczu i kiedy zobaczył cenny wazon na wyłożonej jedwabiem cedrowej szkatułce, o mało nie uległ pokusie ogłuszenia „burżuazja” i porwania łupu bez dalszych ceregieli. Ale Henryk był silnym mężczyzną i walka mogła zakończyć się niefortunnie. A nawet gdyby się zamach udał, to potem pozostawało jeszcze wydostać się z domu rojącego się od gości.

Henryk nie pozwolił mu wziąć w

KRONIKA.

KALENDARZYK

Sobota 12 marca. Grzegorza Wiel. Wschód słońca: g. 5.58 Zachód 17.35

Nocne dyżury aptek. W nocy z piątku na sobotę: I Aleja, Wieleńska.

W nocy z soboty na niedzielę: Nowy Rynek, Aleja Wolności.

Żałobne nabożeństwo za spokój duszy ś. p. ks biskupa Bandurskiego. Wczoraj o godz. 9 w Bazylice Jasnogórskiej na Wielkim kościele odbyło się nabożeństwo żałobne za spokój duszy ś. p. biskupa Bandurskiego. Nabożeństwo celebrował w szatach pontyfikalnych ks. biskup dr. Teodor Kubina przy licznej asyście duchowieństwa.

W środku kościoła wzniesiony został katafalk przybrany bogato zieleńią i rzeźbie oświetlony. Na nabożeństwie obecni byli liczni przedstawiciele wojska z przybyłym do Częstochowy na inspekcję gen. Rydzem-Smigłym i gen. Dąbkowskim na czele, przedstawiciele władz ze starostą p. inżynierem Kuehnem i p. kom. Mazurem oraz delegacje różnych stowarzyszeń, młodzieży szkolnej i liczne tłumy wiernych. Chór jasnogórski wykonał kilka pieśni, poczem kilka wzniosłych utworów wykonała świetnie orkiestra 27 p. p. Przy katafalku pełniła straż wartą wojskowa.

Inspekcja garnizonu częstochowskiego. Inspektor armji gen. Rydz-Smigły bawi obecnie w Częstochowie, przeprowadzając inspekcję miejscowego garnizonu.

Nowe autobusy miejskie. Jak się dowiadujemy, z udziałem p. kom Mazura odbyła się w Warszawie w dyrekcji firmy „Citroen” konferencja w sprawie wydzierżawienia Miejskiej Komunikacji Autobusowej, poczem umowa została wysłana do głównej dyrekcji w Paryżu. Już w najbliższym czasie ukążą się na mieście nowe autobusy, odpowiadające wszelkim nowoczesnym wymaganiom. Długość wozu wynosić będzie 6 mtr., rozstaw osi 4 mtr. 20 cm. Drzwi będą umieszczone w autobusie nie jak dotąd z boku, lecz z tyłu.

Ogółem będzie kursować w Cze-

DŹWIĘKOWY KINO-TEATR „Nowości”. Dziś i dni następnych Najnowszy, potężny dramat obyczajowo-dźwiękowy pt.

Królowa dancinów. W rolach głównych: Lois Morau i Mae Glarke. Nad program: Tygodnik dźwiękowy Foxa.

rekę kruchoego skarbu.

Od czasu, jak jest w mojem posiadaniu, nikt go nie miał w ręku rzeki. Tak łatwo o wypadek. Wczorajem sam go postawię na stole i sam zabiorę zpowrotem. Może się to panu wydaje śmiesznem, ale ten wazon to nie to co brylant, który może upaść na podłogę i nie stłucze się. I co więcej, nie jest ubezpieczony. Najlepszą formą ubezpieczenia jest mój skarbiec. Piękna rzecz, co?

Pont Le Bec przyglądał się cennej porcelanie z głębokim podziwem, myślicząc:

Ktoby to pomyślał, że znajdzie się amator, który za tę skorupę ofiaruje sto tysięcy funtów?

Zmierzył uważnie okiem wymiary wazonu, które okazały się zgodne z opisem Henriksa. Był to ważny szczegół, gdyż w tego rodzaju przedsięwzięciach nie można pomijać niczego, nawet drobnostek. W końcu podziękował serdecznie gospodarzowi za uprzejmość i powiedział, że pójdzie do swego pokoju.

Może, jeżeli trochę poleżę, będę mógł zejść nadół.

Mam nadzieję. Czy panu czego nie potrzeba?

— Dziękuję, mam wszystko.

Henryk złożył wazon do szkatułki. Pont Le Bec pomyślał że taka skrzyńeczka byłaby ogromnie przydatna w ucieczce ze skarbem, ale naturalnie nie było co o niej myśleć. (D.c.n.)

